

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašičeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska 4, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA STOPA NA PLAN

Francoski alarm zaradi napovedi nemškega tiska glede utrditve demilitarizirane porenske cone

Pariz, 15. januarja. r. V času, ko se vrše zadnje priprave za novo zasedanje sveta Društva narodov, da se razčisti italijansko-ahesinski spor, se zbirajo črni oblaki na francosko-nemškem območju. Nemški tisk že nekaj časa vodi sistematično kampanjo proti francosko-ahesinskemu vojaškemu sporazumu in proti francosko-ruskemu paktu, kar se v francoskih političnih krogih splošno tolmači kot napad na locarnski sistem. Za enkrat ima besedo samo nemški uniformirani tisk, toda v pariških krogih so trdno prepričani, da je to samo priprava za skorajšnjo diplomatsko akcijo Nemčije, ki bo kulminirala najprej v zahtevi po koreniti izpremembi režima v demilitarizirani porenski coni. Ni dvoma, da bo imel ta poizkus zelo resne posledice v vseh signaturnih državah lokarnskega pakta.

»Petit Parisien«, ki velja za poluradno glasilo ministrskega predsednika Laval, objavlja v zvezi s tem resen opomin Berlinu in piše med drugim:

»Nemčija se mrzlično oborožuje. Ko bo smatrala, da je dovolj oborožena, bo po vsej priliki izkoristila vzhodno-afriški spor, da bi izsilila razveljavljenje določb versajske mirovne pogodbe glede demilitarizirane cone ob Renu in dosegla pristaneč, da sme to ozemlje utrditi s trdnjavskim pasom. Toda v Berlinu se morajo že danes zavedati, da se bo proti vsaki taki nameri dvignila najodločnejša ne samo Francija, marveč tudi Italija in Belgija, ker bi se taka akcija Nemčije mogla sma-

trati za direkten napad na njene sosede.«

V francoskih političnih krogih zbujajo precejšnje skrbi dejstvo, da napovedi nemškega tiska, da bo Nemčija ne glede na določbe mirovne pogodbe utrčila demilitarizirano cono, doslej v Angliji niso našle prav nikakega odmeva. V nekaterih krogih tolmačijo ta mešč. Anglije kot tih pristaneč na nemške zahteve. Za Francijo pa, predstavlja demilitarizirana porenska cona najzanesljivejšo jamstvo za njeno varnost in bo zato francoska diplomacija zastavila vse svoje sile in upomabila vse svoje argumente, da prepreči to nemško nakano. Ni izključeno, da bo Francija za to ceno dala svoj pristaneč na rešitev italijansko-ahesinskega spora po želji Anglije.

Anglija in Egipt

Anglija predlaga sklenitev nove vojaške pogodbe, po kateri bi se povečal vojaški preštiti Anglije na bližnjem vzhodu

Kairo, 15. jan. o. Angleški vrhovni komisar sir Lampson je imel pomemben sestanek z voditelji Zedinjene egipske fronte, na katerem jim je razložil angleško službeno stališče glede na sedanji politični položaj v Egiptu. Njegove izjave so bile povsem uradne in zato jim pripisujejo tukajšnji politični krogi izredno velik pomen.

Lampsonove izjave se nanašajo na egipške zahteve, da se sklene nova egipško-angleška pogodba v okviru pogodbe, ki sta jo podpisala že leta 1930 tedanji zunanji ministri Henderson in Nahas paša. Komisar Lampson je poudaril, da se je odtlej mnenje o strateškem pomenu Egipta bistveno spremenilo. V pogodbi iz leta 1930 je bil dovoljen transport 8.000 angleških vojakov v Egipt v svrhu zaštite Sueskega prekopa. Ne glede na sedanji kritični položaj v vzhodni Afriki pa je vsem postalo jasno, da je tudi zapadna meja Egipta v strateškem pogledu izrednega pomena. Prevažanje angleških čet od Sueskega prekopa na zapadno mejo bi bilo predrago. Na drugi strani Egipt nima moderne vojske, predvsem pa mu primanjkuje letal, ki jim v

moderni vojni pripadajo odločilne naloge. Zaradi tega je potrebno, da Egipt sklene z Anglijo vojaško pogodbo v svrhu zaštite svojih zapadnih meja. Povečanje egipske vojske, njena oborožitev in tehnična izpopolnitev bi zahtevale preveč časa in stroškov. Vojaška zveza bi služila vzajemnim interesom.

Za Britanijo je važno, kakšno stališče bodo zavzeli o tem vprašanju egipski politiki. V kratkem pripe v Egipt nadaljnjih 5.000 angleških vojakov. Kakor zatrjujejo informirani krogi, ima Velika Britanija sedaj v Egiptu že preko 40.000 dobro oboroženih vojakov in v Aleksandrijo prihajajo neprestano novi tovari orožja, streliva in vojaštva.

Angleški ukrepi na Cipru

London, 15. januarja. g. Gradnja majnoga angleškega letalskega oporišča na otoku Cipru se bliža koncu. S Cipra bodo lahko angleška letala ovirala italijanske podmornice in bombna letala pri operacijah na Rdečem morju, obenem pa bodo lahko tudi jakoj stopila v akcijo, če bi Italijani napadli Sueski prekop.

Anglija ima zaradi Abesinije tedensko več milijonov škode

London, 15. januarja. AA. Današnji listi pišejo zelo mnogo o seji angleške vlade, ki bi se sedaj vršila v sredo kot običajno vsak teden. Na dnevnem redu se je razprava o pogodbi med Anglijo in Egiptom in pa vprašanje delavcev in ostala vprašanja notranje politike. Glavni del se je pa bo vsekar povečan razpravi o vojni med Italijo in Abesinijo. Večina listov poudarja, da bo vlada sklenila, da je boljše počakati s prepovedjo uvoza petroleja v Italijo. Počakati je treba nova odločitve Društva narodov. »Morningpost« veruje, da se v vladi glada tega vprašanja različna mnenja. »Daily Mail«

piše, da večina ministrov misli, da ni primerno, da bi se Anglija odločila za strogo prepoved izvoza petroleja v Italijo, ker bi to nekoliko spravilo v nevarnost sedanji mir. O stroških, ki jih ima Anglija zaradi izvajanja sankcij in zaradi gibanja vojna mornarice v Sredozemskem morju, se bo razpravljalo na seji parlamenta 4. februarja. l. »Daily Express« pravi, da znašajo stroški za mornarico tedensko milijon funtov. Škoda pa, ki jo trpe angleški trgovci zaradi izvajanja sankcij, se pa lahko ceni na več milijonov.

Bojevit članek vodilnega fašističnega glasila

Rim, 15. januarja. o. Za bližnje zasedanje sveta Društva narodov in sankcijskega odhoda vlada v italijanski javnosti veliko zanimanje. Javnost je pod vtisom, da se pripravljajo na tem zasedanju v Ženevi za Italijo usodni dogodki. V tem mnenju je javnost še bolj podkrepil članek, ki ga je objavil oficiozni »Giornale d'Italia«, v katerem piše direktor tega lista Virginio Gaide med drugim:

Italijanska javnost mora biti pripravljena na vse! Nihče naj ne veruje in naseada vestem tujega tiska o tem, da Italija išče milosti. Vse vesti o tem, da bi se bila Italija obrnila na nekatere tuje države in tuje državne poglavarje za posredovanje, da bi se ji na ta način omogočil izhod iz zagate, so navadne izmišljotine. Pred sestankom Društva narodov je že običajno, da se vzprižajo razne protitalijanske in protifašistične intrige in manevri. Dokler so angleške in francoske vojne ladje zbrane na Sredozemskem morju ter se širijo lažne vesti o značaj Abesincev, o uporih in nemirih v Italiji in slično, tako dolgo za Italijo ni miru. Sankcionisti hočejo s takimi manevri sve-

točno javnost prepričati, da je Italija prisiljena prositi za mir, toda zapomniti naj si, da Italija ni uničena, temveč vstaja pomlajena in trdno odločena, da izvede svoje ekspanzivne akcije do kraja. Sankcionisti žive v lažni in varljivi domišljiji, da je Italija v burji sankcij in obkrovanju izgubila krmilo ter da mora sedaj iskati tuje pomoči in prositi milosti! Prav tako kakor 3. oktobra, ko se je začel vojaški pohod v Abesinijo, ima danes Italija v svojih rokah svojo usodo. Italija je docela svobodna v vseh svojih akcijah. Italija zato neče miru, marveč misli samo na zmagoslavno vojno v Afriki in na organizacijo čim odločnejšega odpora proti sankcijam v Evropi. Kratke odmor, ki je nastal pri vojaških operacijah v vzhodni Afriki, ni morebiti posledica neprimernosti Italije v Evropi, marveč je bil odrojen po strem preudarku in strateški najumnosti, da namoremo s tim manjšimi žrtvami doseči čim večje in zavidnejše uspehe. Nadaljevali bomo svoje vojaške akcije, čim se razmere izboljšajo.

Ni še definitivne odločitve, kdaj bodo francoske volitve

Paris, 15. januarja. d. V Elizejski palači se je vršila danes seja francoske vlade pod vodstvom predsednika republike Lebruna. Že pred sejo se je Laval v razgovoru z nekimi narodnimi poslanci izrazil za čim prejšnjo izvedbo novih volitev. Volitve naj bi se vršile 23. in 29. marca mesto koncem pomladi, ko poteče mandat sedanje poslanke zbornice. Ministrski svet se o tem vprašanju na svoji današnji seji še ni odločil. Ministrski svet je razpravljati tudi o najnovejši akciji za ureditev italijansko-ahesinskega spora. Kakor zatrjuje agencija Havas, je vlada ugotovila, da niso nastopili nikaki novi momenti v tem sporu. Končno je

mornariški minister Pietri referiral o londonski pomorski konferenci in zlasti o sklepi japonske delegacije, da prekine nadaljnje sodelovanje.

Danes popoldne sta pričela na novo zasedati senat in poslanska zbornica. Prvi seji v novi poslovni dobi sta otvorila starostna predsednika. Takoj po njunih govorih sta obe zbornici prešli k volitvam novih predstavstev. Poslanska zbornica je ponovno izvolila g. Bouissona za svojega predsednika. Pri volitvah je bilo oddanih 397 glasov, od teh je dobil Bouissou 399. Seja je v ostalem potekla mirno.

Položaj na frontah

Nadmoč Abesincev postaja vedno bolj očitna, čeprav še niso pričeli odločilne ofenzive

Adis Abeba, 15. jan. v. Reuter poroča: Potek vojnih operacij na severni abesinski fronti dokazuje, da se ne gre pri sedanji operaciji za širokopotezno in veliko abesinsko ofenzivo, ki naj bi odločila potek vojne. Večino bojev, pri katerih sicer Italijani skoraj redno zapuščajo svoje postojanke ter se umikajo na boljše pozicije, je pripisati iniciativi poudinih manjših poveljnikov, ki so se naveličali s svojimi vojniki mirno čakati na razplet vojnih operacij. Vsekakor pa so abesinski strategji spoznali najslabše točke italijanske fronte, ki jih rusijo sedaj z boka. Italijani so presenečeni, ker so računali s fanatičnimi frontalnimi napadi Abesincev na dobro strjene pozicije, kjer bi izkpravili pod ognjem italijanskim strojin in brzometnih topov. Najbolj nezavarovali del italijanske fronte je krilo II. italijanske armade ob reki Takaze. Tu so abesinske čete prodrele

preko reke ter se prebili preko prelazov Dembeguina, Afgana in Enda Selasijo pred samo sveto mesto Aksum. Italijani so to prodiranje ustavili za ceno velikih človeških in materialnih žrtev. Ni pa se jim posrečilo vreči Abesincev nazaj. Del Abesincev je kronil preko Agi Ghele proti severozapadu ter vpadel v Eritrejo, odkoder ogroža sedaj važno cesto Asmara-Adaa.

Sicer je položaj teh abesinskih čet dokaj težaven, ker so daleč od oporišč za prekrbo s strelivom in hrano, vendar pa je njihova taktična vrednost zelo velika, ker večejo znatne italijanske čete na del fronte. Poleg tega pa bo moral maršal Badoglio še znatno okrepiti ta del fronte s četami, ki prihajajo sedaj iz domovine, dasi bi jih drugje nujno potreboval.

Opasna točka italijanske vojske je tudi luknja, ki se vedno zija med II. armado in sporadno z njo operirajočo vojsko pod Abi

Nova italijanska ojačenja

Port Said, 15. januarja. g. V vzhodno Afriko je v drugem tednu meseca januarja plulo skozi Sueski prekop 8 italijanskih transportnih ladij s približno 15.000 novimi četami.

Italijanski begunci v Avstriji

Današ, 15. januarja. AA. Avstrijska uradna Politika korespondenca je smoti izdala naslednji demanti:

V tujih listih so se že večkrat pojavile vesti, po katerih naj bi se bil v Avstriji ustanovilo koncentracijsko taborišče za italijanske vojaške begunce. Te vesti so docela brez podlage. Svoboda gibanja italijanskih beguncov, ki jih je v Avstriji le malo, ni prav nič omejena.

Boji za Makalo

Adis Abeba, 15. jan. v. V abesinskih vladnih krogih so dokaj rezervirani glede uspehov na fronti. Vsekakor pa so mnogo bolj optimistično razpoloženi, kakor so bili še pred dobrim mesecem. Glede vesti o padcu Makale se je ugotovilo, da imajo svoj izvor v ponudbi organizatorjev karavan za prevoz novinarjev na fronto, ki so se obvezali, da bodo spravili novinarje vse do Makale. O zasedbi tega mesta pa abesinski vladni krogi doslej še močje in samo izjavljajo, da se bijejo boji v neposredni bližini Makale, kjer se Italijani zelo odločno branijo. Po vseh poročilih stoji glavna abesinska moč po planinah okoli Makale, kjer so tudi v akciji najboljše abesinske čete. Zasedle so vse višine nad Makalo, odkoder obstreljujejo italijanske čete s težkimi strojinami ter gorakimi topovi. Te čete so zelo dobro oborožene ter imajo tudi lahke protiletalske topove.

Italijani rabijo plinske bombe

Desie, 15. januarja. AA. Havasov poseben dopisnik poroča: Abesinski uradni komunikacijski javlja, da se bombardiranje krajev severno od Sokote nadaljuje. Zadnje dni so italijanska letala metala na Sokoto in njeno okolico zažigale in plinske bombe. Od bomb je 10 ljudi onemogočilo, pet na jih je bilo ubitih. V istem kraju je na bomba zažigala Marijino cerkev. Pod njenimi ruševinami so našli 10 trupel, 8 oseb na je nezavestno ranjenih.

DANCING NEBOTIČNIK

Danes dne 15. januarja zadnji nastop priljubljenega para »Duo STONE«, ki se bo poslovil s dosedaj še neizvajanimi posebnimi točkami.

16. januarja nov spored

Pridobili smo samo za nekaj dni zračna senzacijska

akrobata »Duo RADLEY«

ki sta vzbujala v inozemstvu splošno priznanje.

Rezen tega še druge plesne točke.

UPRAVA.

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 5 z dne 15. t. m. objavlja uredbu o premeštitvi sedeža občine Trebelj, pravilnik za izvrševanje uredbe o kartelih in izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine.

— 17 ljudi so ubili. V Priboju v Bosni so te dni orožniki aretirali sedem članov prostele razbojniške tolpe Husejina Boskovića, ki je obtožen, da je v l. 1931 v Bajramu ubila 17 ljudi. Voda je tolpe je bil Mihajlo Gjurović. Vsi so bili izročeni sodišču.

— Vpričo sina ubila snaho. V neki vasi blizu Smedereva se je odigrala tedni stranska drama. Bogati posestnik Vučko Nikolčić je pred tedni resno oboliel in je poslal po svojo mater, da střeže. Mati je res prišla, najtela pa je na neprijeten sprejem pri snahi živki. Moževo stanje se je slabšalo od dne do dne in živka se je bala, da bo v primeru smrti zapustil del premoženja materi. Zaradi tega sta se ženski smrtno sovražili in prepili so bili na dnevnem redu. V ponedeljek zjutraj sta se zopet speli in med prepilom je mati vpričo umirajočega sina ubila tačo. Nato se je sama javila oblasti.

ca. Pred hišo se je zbrala naravnost ogromna množica občinstva, da spremlja pokojnika na njegovi zadnji poti. Pevci in sicer člani opere, delje ljubljanskega Zvona, Glasbene Matice, Slavca, pevkega društva Krakovo-Trnovo ter drugi so po blagoslovitvi krste zapeli žalostinko »Vigred«, nato pa so se oglasile fanfare opernega orkestra. Razvil se je ogromen žalni sprevod, v katerem je bila tudi celotna uprava Narodnega gledališča z upravnikom Otomom Zupancičem na čelu. V kapelici pri Sv. Križu so po žalnem obredu zapeli pevci žalostinko »Usliši nas«. Ob svezem grobu je izpregovoril umrlemu tovarišu v spomin pro senik Udruženja gledaliških igralcev g. Ljubo Drenovec: »Naj se pevec zapeli pokojniku najmilejši pesem »Poljana toži«.

— Iz Znamenje časa. Včeraj se je zbrala na Mestnem trgu pred trgovsko hišo velika množica preprostih ljudi. Stali so v dolgi vrsti pred trgovino, kakor da čakajo s kartami na kruh. Meščani so se čudili, kaj se ustavlja pred trgovino in bočes nočes so morali obkroževati tudi vabljivo urejene plozbe. Seveda so radovedni Ljubljanci vpraševali, kaj se je zgodilo. Ubogi ljudje so odgovarjali, da gre za to, kdo je izmed njih najrevnejši. Bi-

— Iz Razne nesreče. V bolnišnico so pripeljali potujočega dinarja Karla Breščaka iz Vrhnike, ki ga je konj brcnil v trebuh in nevarno poškodoval. — Jože Mečinda iz Most je bil sredi v neki gostilni, kjer ga je nekdo med prepilom tako močno udaril po glavi, da je moral iskati zdravniško pomoč. — Jože Globočnik, 24 letni kovač iz Poženke, občina Cerklje, je tako nerodno ravnal z nabito patrono, da je eksplozivna in mu poškodovala več prstov. — V bolnico je moral tudi 25 letni potnik Evgen Varl iz Poljan pri Kranju, ki se je včeraj doma po nesreči z nožem sunkil v levo roko.

Iz Maribora

— Na deželi gori! V noči na ponedeljek je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Bartolomeja Unuka v Pončevcih na Dravskem polju. Zgoreli so tudi vsi poljski pridejki. Škoda znaša okoli 30.000 dinarjev. Požar je podkurila zločina roka.

— Na obisku — izginila. Preteklo soboto je prišla iz Laškega na obisk 65 letna posestnica Marija Pfeiferjeva v Maribor, kjer pa je neznanom izginila. V soboto je bila zvečer še v cerkvi pri spovedi. Od tam pa manjka za njo vsaka sled. Ker se je Pfeiferjevi zaradi prestane težke bolezni nekoliko omračil um, se njeni sorodniki v Laškem boje, da ni skočila v Dravo ali pa, da se ji je kaj drugega pripetilo. Za nesrečico poizvedujejo oblasti.

— Čepica ga je izdala. Te dni je bilo v Mariboru pri posestniku Antonu Zimicu v Metavi pri Košakih. Vlonilec je odnesel razne obleke in perila v vrednosti okoli 2000 Din. Istega dne je poskušal srečo tudi v Završki vasi kjer pa so ga prepoznali. Na bregu je vlonilec izgubil čepico, ki ga je izdala. Orožniki so po njej spoznali svojega starejša znanca 28 letnega delavca Franca S. iz Jurjevskega dola.

— Žepar v gostilni V Framu pri Mariboru ji v neki gostilni sedel bofer Henrik Šarler v živahni in pestri družbi. Ugodno priliko, ko so bili vsi dobre volje, je izbral še ne zasledeni žepar in ukradel Šarlerju iz suknjika denarnico, v kateri je bilo nekaj desetakov.

— O bolgarski »največnosti« bo predaval dr. v mariborski ljudski univerzi g. prof. Sedivy. Predavanje, ki spada v okvir Bolgarskega tedna, bo združeno s predavanjem sklopih slik.

— Jutri bo gledališče zaradi koncerta dr. R. Klasina zaprto. Za zaključek »Bolgarskega tedna« pripravlja mariborsko Narodno gledališče komedijo bolgarskega dramatika St. Kostova »Zlati rudnik«. Kostov je med najboljšimi sodobnimi bolgarskimi pisatelji ter si je ustvaril lep sloves tudi izven svoje domovine.

— Spored plesnega večera Katje Delakove, na katerem sodelujejo tudi njena plesna skupina, ugledna švicarska plesalka S. Weber in znameniti dunajski plesalec Fritz Berger, je izredno zanimiv in pester. Na sporedu so solistični plesi, plesi v dveh ter skupinski nastopi Berger nastopi s plesom »Tiran«, s katerim je na dunajskem plesnem kongresu l. 1934. dosegel zlato kolajno. V ospredju večeru pa bo vsekakor duhovito zamišljena groteska »Ko so Bualat razvili zastavo«. Vsega skupaj nastopi osem sodelujočih. Pri klavirju Mirko Trst. Bloki ne veljajo.

— Pozimi pa rolice — cvet! Pri Sv. Ljartu v Slovenskih gorah je natrgal pismošoj g. Alojz Pavlovčič šopak dehtenčih vijolic, kar je sredi zime res nenavaden primer.

— Mariborska tiskarnica se bo preselila. Mariborska tiskarnica, v kateri se tiskata »Večernik« in »Maribor« Zeitung, je kupila znani Scherbaumov mlin v Kopališki ulici. Visoka trnadstropna zgradba bo prurjevala v eno najmodernejših tiskarn v Jugoslaviji sploh. Preurejalna dela bodo kmalu začeli. Tam bodo tudi uradniški prostori »Maribor« Zeitung.

Kupuj domače blago!

Žalostne zgodbe

Tragična usoda žrtve nasilstva — Hrbenico si je zlo-mila — Italijanom bo pomagal

Maribor, 14. januarja Včeraj popoldne je prišla na kirurški oddelek tukajšnje bolnice 34-letna zasebnica Marija D. s Tržaške ceste. Zdravnikom je pripovedovala žalostno povest: Lani 7. julija je bila po opravih v Rušah, kjer jo je napadel neki voznik in jo posilil. To je nanjo tako vplivalo, da se ji je zmešalo in so jo morali oddati v opazovalni oddelk. Ko so jo izpustili, je prišla večkrat v mariborsko bolnico in zatrjevala zdravnikom, da je noseča. Vložila je tudi tožbo proti vozniku, ki jo je zlorabil, ki ga pa oblasti niso moge najti. To je na njeno duševno stanje še bolj porazno vplivalo in je sklenila, da si konča življenje. Že pred meseci je pogostila osem dolgih zarjavelih žebeljev kar ji je povzročalo silne bolečine, ki pa jih je potrpežljivo prenašala. Včeraj je pa morala oditi v bolnico, kjer jo bodo sedaj operirali.

— Pri Sv. Jakobu v Slovenskih gorah je sredi padla s podstrešja 47-letna posestnica Marija Tomažičeva. Na stopnicah ji je ne nadomna spodrsnilo tako nesrečno, da si je zlomila hrbenico. Ponoči so jo pripeljali v bolnico.

18-letni mizarški pomočnik Bogomir Lang iz Maribora, stanujoč v Frankopanovi ulici je sklenil, da jo popiha iz Maribora in gre Italijanom na pomoč. Očetu je vzel železniško legitimacijo in odšel z doma. pustil listek, naj ga nikar ne iščejo, ker je odšel v Italijo, kjer se bo javil za prostovoljec v vojni z Abesinijo. Ker doslej ni o njem ne duha ne sluha, je verjetno, da se je fantu res posrečilo priti čez mejo v Italijo.

Najdba trupla utopljenke

Zagorje, 15. januarja. Včeraj proti večeru so iz Save pri Zagorju potegnili truplo nezane utopljenke. Neznanica je stara okrog 30 let 160 cm visoka, pristrizženih črnih ondoliranih las, okroglega obraza. Na sebi je imela tem-

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4. 7. in 9.15 uri

Največji karakterni igralec sveta HARRY BAUR v vefilnu

MLADOST ZA DENAR

Artistične produkcije iz največjih pariških

Premiera! Prvič v Ljubljani!

Musik — Hala

Popolnoma novo!

Pri olimpijcih na Pokljuki

Pod vodstvom trenerjev Kuisme in Hagna so naši smučarski reprezentanti vidno napredovali

Pokljuka, 13. januarja. Dober mesec se že pripravljajo naši fantje na zimsko olimpijado. V ponosnem domu SK Ljubljane je zbran cvet našega smučarstva. Okoli 40 tekmovalcev se je preselilo tjakaj, 18 jih je poslal JZSS, ostali so pa voljaki, ki se pripravljajo na vojaške smučarske tekme Male antante, ki bodo od 1. do 4. sebruarja na Pokljuki. V pritlični shrambi za smuči je videti le dolge in ozke tekmovalne smuči. Širših turnih je malo — v domu je le malo gostov, kar pa spričo neugodnih snežnih razmer ni nič čudnega. Snega je sicer dovolj, vendar pa ni prvovrsten. Smuka je na tekmi snegu utrdljiva in kdor se prav dobro ne spozna v skrivnostnih mazanja, ne bo imel posebnega užitka.

Vprašal sem trenerja Kuismo glede snega. Rekel mi je, da so imeli nekaj dni idealen prst, da se pa je sneg stalno menjaval in so morali uporabljati najrazličnejše maže. Zatrjeval je, da je to le, v korist naših fantov, ker se bodo dodobra

Kar velja za tekače, velja tudi za skakače. Tudi ti so pokazali viden napredek. Kakor vsi dosedanja norveška nerja, ki smo jih imeli, je tudi Hagen specialist za skoke. Skakače je najprej vabil na mali 15 metrski skakalnici. Ko so bili na tej popolnoma sigurni jih je poslal na 25 metrsko. Sedaj se se polizkusili tudi na veliki, ki dovoljuje skoke do 60 m. Ta skakalnica je zaradi visokega mosta in razmeroma položnega doskočišča jako težavna. Kljub temu so padci le redki, če je sneg le količjak ugoden. Seveda odpove sigurnost pri južnem snegu in mora biti skakač kova, kakršnega je Hagen, da izvzi skok brez pada.

Hrana, ki jo dobivajo tekmovalci, je obilna in tečna. Tako je tudi prav, kajti naporno delo zahteva dobro in izdatno hrano. Tekmovalci sicer nikdar ne trenirajo s polno silo in bodo zaradi tega pri speli v Garmisch v vsakem pogledu »fite«, kakor se pravi strokovno. Kuisma zastopa pravilno načelo, da se sme tekmovalce

PRIDE! Kino UNION Pri belem konjičku

Slager sezone!

izpopolnil v mazanju, vrhu tega pa pridobili v vztrajnosti, ker je smuka pač napornejša. V Garmischu bo gotovo drugačen sneg, najbrže boljši kakor na Pokljuki. Sicer je pa Kuisma glede mazanja brez skrbi. S seboj je namreč prinesel 400 zabojčkov finih maž in jih dal na razpolago našemu savezu. Pravi, da bodo naši tekmovalci mazali prav tako kakor finski reprezentančna vrsta. Če se bodo Finci »zamazali«, se bodo torej tudi naši fantje. Po vsem tem, kar sem videl pri Kuismu, me tega ni strah, ker je strokovnjak ne le za trening temveč tudi mazanja. Pravila maže je za tekmovalca polovico uspeha.

Finec je z napredkom naših olimpijcev zadovoljen. Večina že popolnoma obvlada finski tekmovalni korak, ki se znatno razlikuje od norveškega, ki so ga doslej uporabljali naši tekmovalci. Finci, ki so na glasu kot najboljši tekači na svetu, so tudi smučarski trening podredili v vsakem pogledu lahkoatletskim načelom. Zastopajo namreč stališče, da morajo biti vsi gibi mehki in mišičje nikdar preveč napeto. Energije se ne sme nikdar nepotrebno trošiti, zato mora biti vsak gib smučarja ekonomičen. Pri pogledu na norveškega in finskega tekmovalca se takoj vidi razlika. Dočim zasadi Norvežan palico pri konici smučke in se odrine šele, ko je sredina smučke pridrsela do krpljice, zasadi Finec palico ob sredini smučke in se takoj odrine. S tem prihrani energijo, ki bi jo porabil, če bi vrgel palico pred smučko. Vsakemu bo razumljivo, da ima skrčena roka večjo moč kakor iztegnjena in da je zato finski tekmovalni korak na vsak način bolj ekonomičen in logičen kakor norveški.

Rekel sem že, da naši tekmovalci ta korak že precej dobro obvladajo. To velja po zadržanju Kuisme zlasti za Smoleja, za katerega je prepričan, da bo na 50 km zasedel dobro in častno mesto in bo vsekakor med najboljšimi Srednjeevropeci. Tudi ostali so močno napredovali. Med najboljšim in najslabšim utegne biti na progi 18 km največ 4 do 5 minut razlike, kar je razmeroma malo, če pomislimo, da še ni dolgo, odkar je Janša pustil drugega najboljšega Jugoslovana za 10 ali celo več minut za seboj, da ne govorimo o ostalih. Sistematičen trening je pripomoček, da smo dobili kader prilično izenačenih tekmovalcev.

šele na tekmi popolnoma izčrpati in ne sme že pri treningih pustiti polovico svoje energije.

Tako torej vadijo naši fantje. Kakšen bo uspeh, bomo videli v treh tednih.

M. Pevalak.

SPORT

Skupinski smučarski izlet na Vršič bo priredilo Slovensko planinsko društvo v soboto in nedeljo 18. in 19. t. m. Odhod z glavnega kolodvora v Ljubljani v soboto z vlakom ob 15.42, prihod v Kranjsko Goro 18.51, od koder se takoj nadaljuje pot ob Pišeni mimo ruske kapelice do Erjavčeve kočice na Vršiču, kjer bo že pripravljena večerja ter toplo kurjena ležišča. V nedeljo zjutraj po zajtrku smučišči izlet na Slame pod Mojstrovko. Smučišča so izvrstna in snežne razmere prav dobre. Izlet bo tem vabljivejši, ker bo pod vodstvom izvežbanega smučarja. Ker v dolini ni snega, pridejo smučarji pri teh izletih na svoj račun. Weekend—vozovnice in cene ne prenošajo v Erjavčevi koči omogoča jo vsem sloyem udeležbo pri tem skupinskem izletu. Prijave sprejema pisarna SPD do petka zvečer, izleta se morejo udeležiti dobro in manj izvežbani smučarji. Povratek v nedeljo z vlakom ob 17.28 iz Kranjske gore, prihod v Ljubljano ob 20.35.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4. 7. in 9.15 uri zvečer

FILM SENZACIJE IN NAPETOSTI

Tarzan neustrašni

POPOLNOMA NOVO.

NEKAJ ZA VAS.

»Paramountov zvočni tehnik!«

»MIKI V AFRIKI!«

Vremensko poročilo

dne 15. jan.

Bistrica—Boh. jezero: 1 C, oblačno, mirno, snega v dolini ni.

Bled—Jezero: 1 C, oblačno.

Pokljuka: — 5 C, megla, mirno, na 30 cm podlaga 3 cm suhega snega. Smuka prav dobra. Skakalnica uporabna.

Rateče—Planica: 3 C, barometer se dviga, pooblašilo se je, vetrovno, 10 cm srenja.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklčki

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov na male oglasov se priznava.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 8.— Din Najmanjši znesek 8 Din

Finco perje in puh. Nanking in francoski batisti za perje. ROBERT COLI Ljubljana, Selenburgova 3

50 par enlanje ašuriranje, vegenje zaves, perila, monogramov, gumbic, Velika zaloga perja 4. 6. 7. Din. Jullijanc. Gospodstva 12. 1/7

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

zamenjavamo 2. 2. stari in doplačilo Din 20.— dobite eno novo po izbori.

elektrotor PASAŽA NEBOTIČNIK

SLOVENSKE PLOŠČE

šaljive, kupleti, petje z godbo, harmonike že za Din 25.— samo pri

elektrotor PASAŽA NEBOTIČNIK

VSEGA V IZOBILJU

za malo denarja v veliki izbiri zimskih sukenj, oblek, Hubertusov, pamparje itd. pri Praskerju, Sv. Petra cesta 14. 6/T

Din 39.—

pri znani tvrdki ALEKS. OBLAT, Ljubljana, Sv. Petra c. 18. Trgovci popust. 8/R.

ZENITEV

Beseda 50 par. davek 8.— Din Najmanjši znesek 8 Din

POSESTNICA v letoviškem kraju na Gorenjskem se želi poročiti z boljšim in starejšim gospodom z nekaj gotovine. Samo resne ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo lista pod »Resnost«. 336

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek 8.— Din Najmanjši znesek 8 Din

MLAJŠI SEDLAR

kateri bi imel veselje do dela pri avtomobilih in da ima v gotovini 2000 Din, za katere dajo popolno jamstvo, nastop takoj. Poudarje na upravo »Sl. Narod« pod »Redka prilika«. 333

Štirje, ki nas bodo zastopali na olimpijadi

Na Jesenicah, kjer se kuje železo, se kujejo ter klečejo tudi značaji

Jesenice, 13. januarja. Med manjšimi mesti in trgi naše banovine težko najdemo katerega, kjer bi bilo kulturno življenje in telesno vzgojno gibanje doseglo tako velik razmah in take uspehe, kakor so jih dosegli društva, klubi in posamezniki na Jesenicah. Medsebojno trenje v društvi in klubih je dolga leta utrjevalo ljudi, postavilo izmed njih oblikovalce našega telesno vzgojnega in kulturnega življenja, vzgojilo iz prejšnjega mehkega in z vsem zadovoljnega domačina novega, večno nezadovoljnega človeka — zmognega najhujših življenjskih borb in stremencega za stalnim napredkom in izpopolnitvijo.

JOŽA ČOP

Telesno vzgojne, planinske, sportne in kulturne organizacije so temeljito opravile svoje delo. Delo v obratih, pri ogromnih strojih, visokih pečeh in v valjarnah, kjer švigajo žareče železne kače, kjer ogromni žerjavi pojo svojo monotono pesem — vse to je iz proletarske mladine napravilo močne in pogumne ljudi, ki mirno in kljubujoče gledajo v obraz vsaki nevarnosti.

Poglejmo Čopovega Jožeta, ki je nedvomno eden najdrznejših jugoslovenskih alpinistov in plezalcev. On skoraj vedno visi med življenjem in smrtjo, bodisi pri delu v žični valjarni, bodisi v prostem času, ki ga večinoma prebije v gorah in pleza ter čisto prenočuje v struinih stenah nad globokimi prepadi špika, Jelovca in škrlatice. On je neseštetokrat prehodil vse naše planine, preplezal vse naše gorske

Jalovca ali pa v prijetnem salonu Hirijskega doma v Planici.

Vse drugače kakor Jože živi znani sokoski prvak Janez Pristov. Narava ga je obdaruja z visoko in prožno postavbo. Diti ga brezprimerna vztrajnost, jednena volja in izredna skromnost. Večino svojega prostega časa prebije v sokolski telovadnici, kjer vztrajno vežba težke obvezne in prostovoljne sestave na orodju za berlinsko olimpijado. Kljub vztrajnim vajam na orodju pa pridno vežba tudi vse važnejše panoge lahke atletike, kar ga usposablja za dobrega in solidnega tekmovalca tudi za najtežje mednarodne telovadne tekme. Toda on sam s seboj ni zadovoljen, vztrajno vežba nove in težke vaje največ pa one za pridobivanje moči. Janez je mojster v lepotni telovadbi. Če ne pride kaj vmes, bo gotovo šel na olimpijado v Berlin.

Tretji jeseniški gad je Smolej France, večkratni državni smučarski prvak na srednje in dolge proge. Narava ga je obdaruja s prožnim telesom in z zavdanja vrednimi živci. Kot tovarniški delavec se ni imel dosti prilike, da bi posejal tečaje za smučarske prvake. Je samonikel, zraščel je čez noč kakor njegov železni prednik, dolgoletni državni smučarski prvak Ješko Janša. Letos pa vežba med prvaki na Pokljuki, kjer se bo gotovo v smučarski tehniki še bolj izpopolnil. Upajmo, da mu letos ne bo treba teči iz službe na vlak, da ga popelje na zimsko olimpijado kot druga leta, ko je tudi po povratku iz tujine takoj moral zopet teči na službo. Smolej je najresnejši jugoslovenski kandidat na srednje in dolge proge za olimpijado v Garmisch-Partenkirchnu.

HUBERT HEIM

Najmočnejša tekmovalca v alpskih disciplinah sta Jeseničana Praček Ciril in Heim Hubert. Prvi je večkratni podvezni in zvezni prvak, drugi pa slovenski prvak in alpski kombinaciji in jugoslovenski državni prvak v smučskih likih.

Kateri od teh dveh je danes boljši, je zelo težko reči. To bodo pokazale izbirne tekme za uvrstitve tekmovalcev v olimpijsko vrsto. Ne ve se še, ali bo pri tekmi odločevala silna Pračkova žilavost in drznost ali Heimova tehnika in previdnost. Vsekakor bo med njima odločevala sreča ter sekunde in centimetri. Oba bora je dala planina Rožca, na kateri se v prostem času mudila več nego doma. Jeseniška Skala iz katere so izšli najdrznejši jugoslovenski alpski vozači, jima je veliko pripomogla k dosežanim uspehom. Toda oba morata delati v tem pravcu dalje, ker jima slede drugi mlajši. Cela vrsta jih je, ki se vsako soboto in nedeljo z bliskovito naglico pade po strmih in zameženih pobočjih pomorne planine Rožce.

Uspehi, ki so jih doslej dosegli naši fantje, se niso pojavili čez noč. Treba je bilo silnih naporov, jednene volje, vzdržnosti, časa in tudi gmočnih žrtv. Prekaljenosti v borbah mrazu in viharju bodo štirje izmed njih zastopali našo domovino v naj-

večji areni sveta in na največjih telovadnih in sportnih tekmah. Čeprav njihovi uspehi morda ne bodo zadovoljivi, vendar bomo lahko ponosni, da bo med tisočimi najboljšimi borci sveta tudi nekaj naših, ki se bodo z drugimi jugoslovenskimi prvaki borili na svetovni sportni prireditvi za čast in ugled naše mlade države.

Belgijski kralj posreduje

Tudi njegovo drugo potovanje v London je imelo namen pomagati Italiji, da bi zaključila svoj pohod v Abesinijo

Belgijski kralj Leopold III. se je med svojim bivanjem v Londonu z veseljem spominjal časov, ki jih je preživel med vojno v kolegiju v Etonu, ko je bil poprej služil v belgijski armadi in se udeležil bojev v strelskih jarkih, še iz časov svojih študij goji prijateljske stike z mnogimi sošolci in pri enem se vedno ustavi, kadar pride v London. Dr. Amsler, ki je bil zdravnik dijaškega kolegija, je pripovedoval v zvezi z drugim posetom kralja Leopolda III. v Londonu zanimivo zgodbo iz njegovega dijaškega življenja.

Nekega dne je prišel takratni belgijski prestolonaslednik k njemu in zdravnik je takoj spoznal, da je pri in kadil. Opozoril ga je, da krši pravila, ki jih mora vsak dijak v kolegiju spoštovati. Vem to, je odgovoril princ, toda glejte, gospod doktor, pravkar sem obojeval z angleškim kraljem in v takem primeru mi vsa pravila in predpisi Etona ne morejo nalagati, da bi se drznil odločiti čašo vina in ci-

Dobro se je odrezal. — Kaj bi odgovorili, gospod, če bi vas prosila, da uganete, koliko sem stara? — Misliva, obraz imate 17 letnega dekleta, postavbo 20 letnega, polt 15 letnega. — In? — Hm, skupaj torej 52 let.

gareto, ki mi jo ponudi Njegovo Velikanstvo.

Kljub vsem demantijem ni nobenega dvoma, da je kralj Leopold III. na prošnjo svoj sestre, soproge italijanskega prestolonaslednika princese Marie-Jose drugič odpotoval v London, da bi posredoval pri angleški kraljevi rodbini za mirno poravnavo italijansko-abesinskega spora. Na prvem posetu je izročil angleškemu kralju osebno pismo italijanskega kralja. Takrat je imela diskretna intervencija Jurija V. za posledico to, da sta znanji minister Samuel Hoare in angleška vlada sprejela francoski načrt.

Temu važnemu koraku sledi dogodiščina, ki jo pokaže vse nade in zato je kralj Leopold III. poskušal pomagati dobri stvari do zmage drugače. Dobro informirani angleški listi so že priobčili vest, da bo na prihodnjem zasedanju Društva narodov Belgija sprotila mirovne predloge. Na te predloge bo baje že vnaprej pristal Mussolini, a belgijski kralj je bil v Londonu, da bi dosegel tudi soglasje angleškega kralja.

V svojem prvem pismu angleškemu kralju je italijanski kralj Vittorio Emanuele III. po zadnjih dogodkih v Abesiniji, prošil kralja Jurija V., naj bi posredoval, da bi Italije ne tirali v skrajnost bodisi z novimi sankcijami ali pa z zavlačevanjem vojne. Italijanski kralj je doslovno pisal svojemu bratranču: »Naj sprejmeta Vaša vlada in Vaš narod koristni mir, ki ga bomo kmalu potrebovali. Ne moremo več trčati 40.000.000 dnevno«. Kralj Jurij V. se je dal prepričati in takoj je šel na delo. Bilo je sklenjeno žrtvovati Samuela Hoarea javnemu mnenju in podpreti Baldwin, pristala miru, da bi bilo ustrezno želji italijanskega kralja in pripravljena tla za sklenitev miru. To je tudi politika, ki se vodi zdaj s podporo konservativcev in kateri se Eden ne bo mogel upreti.

Roman angleške aristokratke

Iz glavnega mesta angleške kolonije Kenya v vzhodni Afriki je prišla vest v London o smrti bčre edinke lorda Furnessa Aroville Rattraeve. Mlada dama, podjetna in bogata, saj ima njena rodbina bogate rudnike, je odpotovala z očetom na lov v Afriko, kjer se je zaljubila v vodjo ekspedicije 51 letnega lovca Andrewa Rottrafa. Starši so odločno nasprotovali njeni ljubezni, toda njihov odpor ni mogel streliti vroče hčarine ljubezni. Tudi grožnje z razvedenjem niso nič zalegle; dekle se je na skrivaj zaročilo s svojim izvoljencem in končno sta se tudi poročila.

To je pa pomenilo popoln prelom z rodbino. Mlada zakonca sta živela v prazgodu romantičnega življenja, ki pa žal ni trajalo dolgo. Čez dve leti je moža pobrala tropična mizlija. Po moževi smrti so hoteli starši vzeti hčerko v London, pa ni hotela zapustiti kraja svoje sreče in zdaj je sledila možu v večnost.

Transameriška avtomobilska cesta

Vlada severnoameriških Zedinjenih držav proučuje načrt velike avtomobilske ceste preko vse Amerike od vzhoda na zapad. To bi bila najdaljša avtomobilska cesta na svetu in po načrtu bi bila brez večjih ovinkov, večinoma ravna. Dolga bi bila nad 3000 milj, gradbeni stroški bi pa znašali 4.000 milijonov dolarjev. Na vsakih 10 milj bi bila cesta zvezana z najbližjim mestom ali naselbino. Na vzhodni obali bi se cepila,

ena veja bi vodila v New York, druga pa v Boston. Na zapadni obali bi šla cesta v San Francisco in dalje v Los Angeles.

Transameriška avtomobilska cesta bi bila široka 14 m in razdeljena tako, da bi vozili avtomobili po eni strani v eno, po drugi pa v drugo smer, kakor je na cesti Adolfa Hitlerja v Nemčiji, ki je znatno širša. V sredini bi stali brozjavni in telefonski drogi. Vsa cesta bi bila cementirana. Gradilo bi jo 200.000 delavcev dve leti. Seveda bi prinesla mnogo naročil tovarnam cementa in industriji železa vobče.

„Matin“ nikoli ne popravlja

Pred dobrimi 40 leti je priobčil pariški »Matin« vest o smrti znanega sodrznika aristokratskega »Figara« Emila Blaveta. Navzlic nekrologu vedno dobro informiranega »Matina« je bil Blavet živ in zdrav, grel se je na solcu na francoski rivijeri. Ko je čital v »Matinu«, da je umrl, se je hrč odpejal v Pariz in odšel naravnost v uredništvo predlat svoj smrt in svoj pogreb. Glavni urednik »Matina« mu je prisrčno čestital, da je živ, in izrazil upanje, da bo minilo še več let, predno so izpremeni preurjenega vest v žalostno resnico. Blavet je bil tudi zelo prijazen in pred odhodom je dejal: »Jutri torej priobčite popravek?« — Popravek, se je začudil glavni urednik. — »Matin« nikoli ne popravlja tega, kar je objavil. Iskreno me veseli, da ste še živi, toda za naš list ste žal — mrtvi.

In ko je Blavet čen 35 let ras umrl, je bil »Matin« edini pariški list, ki ni priobčil o smrti slavnega novinara niti vesti. »Matin« namreč nikoli ne priobčuje popravkov, pa tudi nobene vesti ne priobči dvakrat niti po 35 letih. Princip je princip. Pri nas bi seveda ta princip ne bil princip, ker bi ga kaj hitro poprutila popraviteljska praksa, oprta na neko drugo prakso.

Prvi tibetski roman

Znamenita francoska raziskovalka Aleksandra David-Neel je bila doslej edina med tujci, ki je prodira v vse tajne lamaističnega življenja gorskih, težko dostopnih tibetskih samostanov, kjer je prisostvovala verskim obredom in proučevala redka cerkvena dela. Posnovila je sina mladega, omikanega lame Jongdena in potovala z njim po samostanih, kamor je imela dostop kot privrženka budhizma. Mladi lama, ki je dobil časoma v roke knjige tujih pisateljev o Tibetu in njegovih prebivalcih, je našel v njih mnogo netočnosti in neresnice. Sklenil je s pomočjo svoje dobrotnice napisati verodostojno knjigo o svoji domovini v obliki romana. Njegov skupni roman je izšel nedavno pri Brockhausu v Leipzigu pod imenom »Mipam«, kar pomeni »lama s petimi modrostmi«.

V tej zanimivi knjigi opisuje tibetski lama s svojo dobrotnico življenje in duhovni svet tibetskih menihov, pobožnih svetkov in prebivalnih hramov, živeti na raznih navtičnih vrhovih, nadejše življenje preproštih kmetov, šege in navade domačin kmetov, pastirjev, kupcev, puščavnikov, čarovnikov in zvezdoslovcev. Opisuje mesta in vasi z vsemi njihovimi znamenitostmi. Čarovniška bitja in božanstva posegajo tu neprestano v usode ljudi v dobrem in slui, vidno in skrito. Preprosti kmetički fant Mipam, junak romana, čuti v svoji podzavesti, da je še pred tisoč leti ališal od ubenega lame o petih modrostih, ki je po opetovanju karmični zamenjal skromni preprosti v njihovo tajno, ker je bil s arcom pesav priklenjen na svetne dobrate. Po dolgem tavanju in kraja v kraj, po mnogih razočaranjih najde končno uteho v samostanu Ngosong, kjer je bil večkrat opat v svojem prejšnjem življenju. Njegova mlada žena Dolma, hči bogatega tibetskega trgovca, nastopa v vsakem njegovem življenju, prinaša vedno znova na svet in križa njegovo življensko pot.

PO PLESU

Gospod mladi dami na ulici: Oprostite, če se ne motim ste tista dama, ki sem jo anoti na maskeradi poljubila. — Opa zaupljivo: Koliko je bila takrat ura?

VOĐILNO MESTO

— Hvala bogu, končno sem le dosegel vođilno mesto. — Čestitam, prijatelj, v kateri stroki pa? — Pačita vođim na izprehod.

Lion Feuchtwagner:

129

Žid Süß

Roman

Gospodje so v zadregi močali. To je bila kočljiva zadeva. Če ugriznejo v to kislno jabolko, kakšne bodo posledice? Ali ne bodo s tem kompromitirali mnogih visokih gospodov in dam? Bilo je zelo mikavno pogledati za zaveso in pod odeje, zvedeti od a do z vse podrobnosti. In na obrazih poednih gospodov se je že kazala gladojoča radovednost. Toda omogočiti vsei rimski državni pogled v to blato, to je bil korak, ki ga je bilo treba premisliti. Kdo bi mogel vedeti, koliko rodbin je zapletenih v to in koliko sovražnikov si nakopile, če bi odredili tako preiskavo. To je bila zelo kočljiva zadeva.

Slednjič je povzel besedo Johann Daniel Harpprecht, ki so mu bili taki pomisleki povsem tuji in dejal je, da po njegovem mnenju ni treba, da bi slavn komisija vtikala svoj nos v to blato in svinjarino. Seveda je pa žalostno, da se je toliko krščanskih deklet in žen prodalo židu. Gotovo pa niti vojvoda vladar niti ka-

binet niti parlament niso odredili posebnega sodišča samo za telesne grebe bivšega finančnega ravnatelja. Ti Süsovi grehi niso ograjali vladarja niti dežele. Poleg tega kazenski zakon, ki dooloča za spolno občevarje žida s kristjanki smrtno kazen, ni sicer formalno odpravljen, toda že dvesto let se praktično ne uporablja tako, da je zapadel pozabi. Dalje je treba pomisliti, da bi moral po tem zakonu umreti na grmadi ne samo žid, temveč tudi kristjanka s katero je grešil. Treba je dobro premisliti vse posledice, predno bi kaj ukrenili v tem pogledu.

Tajni svetnik Pflug je odgovoril s hladnim fanatizmom, da gotovo ni treba opozarjati modrih in skromnih gospodov kolegov, da niso zato tu, da bi uganjali politiko, temveč da sodijo strogo po zakonu. Tu ne gre za politiko, temveč samo za pravico ne glede na osebe.

Drugi so ta čas pretehtali vse razloge za in proti. Spogledovali so se drug drugemu je iskal v očeh njegove tajne misli, tajno sporazumevanje. Če se preiskava razširi tudi na telesne židove grehe, ah, potem bodo imeli v rokah usodo in dobro ime tolikih žen, tolikih rodbin! Znana so jim bila imena. To so bile velike, daleč naokrog razpredene rodbine. Taka

razširitev njihovega pravomočja bi pomenila za vsakega neizmeren prirastek moči, važnosti, vpliva. Viseli bodo nad deželo liki črn oblak in udarilo ali pa prizaneso po svoji volji. In koliko skrivnosti se jim odkrije, ki jih ne bodo mogli porabiti takoi, pač jih bodo pa lahko izkoristili po svoji volji pozneje. Skrivnosti in mogočni bodo kakor španska inkvizicija, kakor tajni svet beneške republike. To je bila velika privlačnost, to jih je mamilo in mikalo. Kako važne in pomembne se bodo delali. Koliko ljudi se bo plazilo okrog njih v plahi pokorščini in v napetem pričakovanju, ali jih zgrabijo ali jim milostno prizaneso. In koliko pikantnih podrobnosti bodo slišali, s katerimi bodo najprej pozabavali v vsej zaupnosti prijatelja, brata, ženo in ljubico, a pozneje vzbude z njimi vihar smeha in krogu svojih tovarišev. Lahen nasmeh je zaigral na grobem obrazu tajnega svetnika Gaisberga. Mladi gospodje se niso delali več tako stroge in nedostopne, začeli so mežikati z očmi in se pomembno spogledovati. Sprejeli so predlog tanezga svetnika Pfluga.

Süsa so izlašili o tej zadevi najprej na plenarni seji. Profesorja Schöpf in Harpprecht nista bila navzoča. Süs se je bil zredil, ni se držal več tako pokonci,

ramena so se mu bila povesila. Njegov obraz se je zdel širši, riave oči niso bile več tako žive, gledale so bolj utrujeno. Na čelu so se mu začele delati gube. Njegove kretne so bile počasnejše, ves je bil nekam lokavo miren.

Ko so ga vprašali, ali je imel ljubavno razmerje s kristjankami, se je najprej začuden ozrl na svoje sodnike. Ni se spomnil na zastareli zakon, ki je prepovedoval tako spolno občevarje pod smrtno kaznijo. Smatral je to vprašanje za porogljivo radovednost, s katero naj bi zlomili njegov odpor. Ni vedel, kam sodniki merijo in močali je. Tajni svetnik Gaisberg ga je nahužil naj ne igra komedije, temveč naj takoj naštete vse ženske, s katerimi je spal. Žid je pozornost pogledal gospode, njegov vprašujoči pogled je ošinil drugega za drugim. Potem je pa delal mirno in brez vsakega posmehovanja, da ne razume, kaj ima to skupnega z veleizdaistvom in izdejavanjem slabega denarja. Pflug se je zadržal nani, da je to njihova stvar in da naj kroti svojo židovsko predrznost.

Süß je stal, malaj z glavno, razmišljal. Kar se je spomnil na tisti člen kazenskega zakona, ki ga že cela stoletja niso jemali resno in na katerega so ga nekdo opozorili v šali. Kaj? Pa ga vendar niso

hotel ubiti s tem starim, zarjavelim karnevalskim orožjem? Mar naj umre na tako neverjeten način? In takoi je bil zopet tu stari lokavi Süß. Vrzaval se je, premenil svoje sodnike z naglim, prodornim pogledom in dejal trpko, porogljivo:

— Da sem spal s krščanskimi ženami, tega ne tajim. Če me hočejo gospodje za to obsoditi na smrt, naj me kar obsodijo. Vsa rimska država se bo smejala. Kar naj me obsodijo.

Dočim so ga ogorčeni gospodje obsuli s pskovkami, izražajoč svoje ogorčenje nad njegovo predrznostjo, besneč in kričeč drug čez drugega, je stal Süß mirno in nepremično. Videl je svoje sodnike, videl je njihovo mirnjo, njihov napuh, brezsrčnost in nadutost. Spoznal je drzno, hladno izsiljevalno igro, ki so jo hoteli igrati z ženami. Videl je, kako so padle z uradnikov človeške maske in zagledal je pod njimi razgaljene volčje gobce in svinjske rlice. Obsla ga je divja jeza, toda zatrl jo je v sebi in te podle duševne reve je samo pomflov. Na ustnih mu je zopet zaigral lokav nasmeh, ko je dejal: Z imeni nočem na dan! Gospodom ne bo preostalo drugo, nego da sami poiščejo te dame.